

Takemu učinku pa se družbeniki lahko izognejo na naslednji način. Najprej odločijo o učinkovitem povečanju osnovnega kapitala; osnovni kapital najprej torej povečajo redno, z novimi vložki (drugi odstavek 517. člena ZGD-1), katerih nominalna višina je lahko eventualno tudi najnižja zakonsko še dopustna (prvi odstavek 475. člena ZGD-1). Z registracijo povečanja bi torej družbeniki, ki bi prevzeli nove osnovne vložke (in jih na predviden način vplačali) zaradi rednega povečanja, k obstoječim pridobili vsak nov in samostojen poslovni delež (četrti odstavek 517. člena ZGD-1). Tak poslovni delež je v nadaljevanju seveda lahko – če nič drugega – predmet samostojnih pravnih razpolag.

Glede na razloženo pa seveda ni nobenih pravnih ovir, da kasneje, v drugem korporacijskem koraku, če

za to družba razpolaga z razpoložljivimi bilančnimi viri, ne odločijo še o nominalnem povečanju osnovnega kapitala (povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe). Formulo med povečanim osnovnim kapitalom in vrednostjo vseh osnovnih vložkov pa lahko seveda – glede na razloženo – izenačijo tudi tako, da odločijo, da se jim učinki nominalnega povečanja osnovnega kapitala izrazijo le v povečevanju nominalnih vrednosti novih, z rednim povečanjem osnovnega kapitala nastalih osnovnih vložkov (ne pa tudi tistih osnovnih vložkov, ki so nanje odpadali pred rednim povečanjem), pri čemer pa je seveda pogoj, da so njihova sorazmerna korporacijska razmerja v celoti ohranijo in ostanejo enaka kot pred nominalnim povečanjem.

Društvo preneha po volji članov ali na druge načine, določene v Zakonu o društvih (ZDru-1).¹ Po njem, razen določenih izjem, sprejmejo člani društva sklep o prenehanju društva ali pa prenehanje društva ugotovi pristojni organ, ki akt o prenehanju društva objavi na oglasni deski organa in v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje državnih organov. Če smo upnik društev, nas utegne zanimati, kje in kako si lahko sklepe o prenehanju društev ogledamo, ne da bi morali fizično obiskati upravne enote.

Jelka Lugarič,

univ. dipl. ekonomistka,
vodja izpostave AJ PES
Novo mesto

Zakaj bi kazalo spremeniti mesto za objavljane sklepov o prenehanju društev?

Stališča avtorice v tem prispevku niso nujno tudi stališča organa, pri katerem je zaposlena.

¹ Ur. l. RS, št. 61/06 in nasl.

² <<https://nio.gov.si/nio/cms/page/doc>>

Najprej pa k vprašanju, zakaj naj bi nas, ne le kot bralca ZDru-1, zanimali sklepi o prenehanju društev, Društvo je pravna oseba, ki pravno osebnost dobi z vpisom v register društev. Ker je društvo pravna oseba, torej umetna tvorba, je zakon poleg načina pridobitve določil tudi način prenehanja pravne osebnosti ali, povedano preprosto po domače, kako se ta umetna tvorba »rodi« in kako »umre«. Za upnike je to pomembno zato, ker svojih terjatev od subjekta, ki ne obstaja več, ne morejo dobiti poplačanih.

ZDru-1 v 38. in 39. členu določa, da društvo preneha po volji članov, če zbor članov sprejme sklep o prenehanju društva, določa pa tudi:

- katere so obvezne sestavine sklepa o prenehanju,
- kako se ravna s premoženjem društva po njegovem prenehanju,
- da je dolžnost zastopnika, da o sklepu obvesti pristojni organ (to je upravno enoto, na območju katere je sedež društva) in zahteva izbris društva iz registra društva,
- da upravna enota objavi sklep o prenehanju društva na oglasni deski organa in v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje državnih organov, lahko pa tudi na drug običajen način, v objavi pa mora biti navedeno, da lahko upniki obvestijo pristojni organ o svojih terjatev, ki jih imajo do društva, v roku

30 dni od dneva objave, sicer bo izdana odločba o izbrisu iz registra društva,

- da če upnik upravno enoto obvesti o svojih terjatev, ta prekine postopek, upniku pa s sklepom naloži, da pred pristojnim sodiščem v 30 dneh predlaga uvedbo postopka likvidacije društva in ji o tem predloži dokazilo, če pa upnik v določenem roku tega ne stori, upravna enota izda odločbo o izbrisu društva iz registra društev.

Iskanje informacijskega sistema za sprejem vlog, vročanje in obveščanje državnih organov po spletu z nepogrešljivim Googlom nas pripelje do portala Nacionalni interoperabilnostni okvir (NIO),² na katerem preberemo, da:

- ministrstvo, pristojno za upravo, za potrebe državnih organov, javnih agencij, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in izvajalcev javnih pooblastil zagotavlja delovanje enotnega državnega portala eUprava in centralnega sistema za sprejem vlog, vročanje in obveščanje.
- je enotni državni portal eUprava enotna vstopna točka za elektronsko posredovanje informacij javnega značaja in elektronske upravne, sodne in druge uradne ter druge javne storitve.
- centralni informacijski sistem za sprejem vlog, vročanje in obveščanje zagotavlja enoten sprejem elektronskih vlog in identifikacijo strank v upravnih, sodnih in drugih

postopkih, elektronsko obveščanje strank, elektronsko izmenjavo podatkov med organi ter organi in strankami, elektronski vpogled v spise, potek postopka in dejanja v teh postopkih ter elektronsko vročanje dokumentov v teh postopkih.

Kar precej besed, pa kljub temu in navkljub večkratnemu branju pojasnila ne razumem, kaj centralni sistem za sprejem vlog, vročanje in obveščanje je, in tudi ne dobim odgovora na vprašanje, kje naj iščem objavljene sklepe, o katerih pišem v tem članku.

Ne verjamem, da bi sama, če ne bi v okviru svojih delovnih nalog vodila postopkov, v katerih je treba občasno vročiti dokumente z objavo sporočila o vročanju z javnim naznanilom, v razumnem času našla spletne strani, na katerih so sklepi, o katerih govorimo, objavljeni. Zaradi poznavanja Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP),³ po katerem je bilo v že precej oddaljeni preteklosti⁴ treba v nekaterih primerih vročiti dokument z javnim naznanilom na oglasni deski organa, ki je dokument izdal, in v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje,⁵ zato vem, da moram na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za javno upravo, poiskati t. i. oglasno desko.

Domnevam, da upniki ne poznajo zakona, ki ureja splošni upravni postopek, zato naj v pomoč bralcem, ki jim ni do preverjanja svojih veščin iskanja po spletu, zapišem, da objavljene sklepe o prenehanju društev najdejo tako, da na portalu eUprava poiščejo in vstopijo na »Oglasno desko«.⁶ Naj vas ne moti, da je na dobljeni strani zapisano, da ZUP in nekateri drugi zakoni kot enega izmed načinov vročanja, poleg zakonsko določene objave na oglasni deski, določajo tudi objavo na enotnem državnem portalu eUprava in da ta stran takšne objave omogoča, medtem ko ZDru-1 ne določa objave na enotnem državnem portalu eUprava.

Posvetimo se še načinu delovanja spletnih strani oglasne deske na enotnem državnem portalu eUprava. Na osnovnih straneh oglasne deske so objavljeni dokumenti vseh organov državne uprave oziroma subjektov z javnimi pooblastili, urejeni po času objave (najnovejši datum in čas na začetku, najstarejši datum in čas na koncu), po 50 na vsako stran. Iskanje nekega dokumenta izmed več sto objavljenih dokumentov s pregledovanjem vsakega posameznega dokumenta je izredno zamudno. Zato sem poskusila poiskati objavljene sklepe o prenehanju društev s pomočjo iskalnika po spletnih straneh oglasne deske, ki omogoča iskanje po dveh iskalnih pogojih oziroma njuni kombinaciji:

- po vrsti dokumenta (vse vrste, sklep, dokument, odločba, vabilo, ponudba za kmetijsko zemljišče, obvestilo),
- po instituciji (vse, centri za socialno delo – vsak posebej, upravne enote – vsaka posebej, občine – vsaka posebej itd.).

V Sloveniji je 58 upravnih enot, upravni enoti Ljubljana in Maribor pa imata vsaka objavljenih preko sto dokumentov. Na najenostavnejši način poiščemo vse objavljene sklepe o prenehanju društev tako, da v iskalnik vpišemo kombinacijo iskalnih pogojev institucija (posamezna upravna enota) in vrsta dokumenta (sklep in obvestilo).⁷ Ugotavljam, da je tudi predstavljeni (najenostavnejši) način iskanja objavljenih sklepov o prenehanju društev izredno zamuden, čeprav ne tako, kot če bi pregledali vsa objavljena obvestila in sklepe vseh institucij oziroma vse objavljene dokumente. Zato menim, da morebitni upniki, ki so jim ali pa naj bi jim

vsaj bile namenjene objave sklepov o prenehanju društev, teh objav sploh ne pregledujejo.

Ugotovimo lahko, da zakonske določbe, da se sklep o prenehanju društva objavi v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje državnih organov, niso ustrezne, saj takšna formulacija ne sledi načelom določnosti in jasnosti pravne norme. Uporabniki ZDru-1 na njeni podlagi ne morejo ugotoviti, kje so dokumenti javno objavljeni v elektronski obliki in kako do njih dostopiti. S tem pa se pod vprašaj postavi tudi smiselnost takšne objave, saj je funkcija objave v tem, da se potencialnim uporabnikom ZDru-1 omogoči, da se z javno objavljenim dokumentom lahko seznanijo na vnaprej točno določenem mestu.

Že zato bi bilo treba določbe 39. člena ZDru-1 spremeniti, pred tem pa bi se bilo treba opredeliti tudi do vprašanja, ali je državni portal eUprava resnično najboljšo mesto za objavo sklepov o prenehanju društev. Sama menim, da ni, ker vsebina preostalih dokumentov, ki se objavljajo na tem portalu, nima skoraj nič (če sploh kaj) skupnega s sklepi o prenehanju društev, še sploh pa ne ob zgoraj opisanem sedanjem delovanju oglasne deske na tem portalu. Menim, da bi bilo primerneje določiti, da pristojni organ objavi sklep na spletnih straneh AJPES za objave sklepov o prenehanju društva. AJPES namreč na svojih spletnih straneh za uradne objave <http://www.ajpes.si/Uradne_objave> že na podlagi določb več drugih predpisov (na primer zakona, ki ureja sodni register, zakona, ki ureja insolventnost in prisilno prenehanje, zakona, ki ureja gospodarske družbe) objavlja dokumente, potrebne za sprejemanje različnih odločitev na poslovnem področju. Če se uradne informacije o tem, kaj se dogaja s pravnimi osebami, ki so gospodarska družba, zavod, zadruga ipd., objavljene na spletnih straneh AJPES, bi bilo primerno, da se na spletnih straneh AJPES objavijo tudi informacije o sprejetju sklepa o prenehanju društva, saj gre za vsebinsko podobne informacije, razlikuje se le pravnoorganizacijska oblika subjekta, na katerega se informacija nanaša. Prepričana pa sem tudi, da ob izvedenih predlaganih spremembah ZDru-1 pridobitev podatkov o objavljenih sklepih društev ne bi bila tako zamudna, kot je sedaj.

Nobene potrebe tudi ne vidim po objavljanju sklepov na oglasnih deskah upravnih enot. Verjamem namreč, da v današnjem času potencialni upniki ne obiskujejo upravnih enot zato, da bi izvedeli, ali je tam morebiti objavljen kak sklep o prenehanju društva. Če naredimo primerjavo z ureditvijo objav po zakonu, ki ureja sodni register, ugotovimo, da so edino mesto za objavo vpisov v sodni register in predložitev listin spletne strani AJPES, namenjene javni objavi vpisov v sodni register. Podobno so AJPES-ove spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti edino mesto za objavo podatkov in dokumentov v postopkih zaradi insolventnosti.

Sklep

Določbe 39. člena ZDru-1 o objavi sklepa o prenehanju društva v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje državnih organov niso ustrezne, že zato ne, ker takšna formulacija ne sledi načelom določnosti in jasnosti pravne norme. Menim, da bi bilo treba ta člen spremeniti. Potrebe po objavljanju sklepov o prenehanju društva na oglasnih deskah upravnih enot ni, primernejše mesto od državnega portala eUprava za objavo tovrstnih sklepov v elektronski obliki pa bi bile spletne strani AJPES za objavo sklepov o prenehanju društva.

³ Ur. l. RS, št. 80/99 in nasl.

⁴ V čas med letoma 2005 in 2008.

⁵ Člen 94 ZUP je bil z novelo ZUP-E (Ur. l. RS, št. 126/07) spremenjen, informacijski sistem za sprejem vlog, vročanje in obveščanje je bil nadomeščen z enotnim državnim portalom eUprava

⁶ Bralac lahko klikne tudi na naslov <[⁷ Nekatero upravne enote, verjetno večina, objavljajo obvestila oziroma poziv upnikom društva \(ti so objavljeni pod vrsto objave »Obvestila«\), druge na podlagi 39. člena ZDru-1 izdajo sklep o prenehanju delovanja društva, čeprav gre za prenehanje po volji članov \(ti dokumenti so objavljeni pod vrsto objave »Sklep«\).](http://e-uprava.gov.si/e-uprava/oglasnadeska.html%20-%20eyJmaWx0ZXJzlp7InR5cGUlOisLSJdLjJyaWpzbjplbl0x0slm9mZnNldCl6WylxODkiXSwic2VudGluZWxfidHlwZSI6WjYvayJdLjZzZW50aW5lbnF9zdGF0dXMiOisib2siXSwiaXNlYWpheCl6Wylxll19IQ#eyJmaWx0ZXJzlp7InR5cGUlOisLSJdLjJyaWpzbjplbl0x0slm9mZnNldCl6WylxODkiXSwic2VudGluZWxfidHlwZSI6WjYvayJdLjZzZW50aW5lbnF9zdGF0dXMiOisib2siXSwiaXNlYWpheCl6Wylxll19IQ#>=></p>
</div>
<div data-bbox=)